

กพต.รับที่ 17
วันที่ 31 ต.ค. 2566
เวลา 09.30 น.

สลด. (eMail)

ส่ง : กพต.

รับที่ : 59805/66

27 ต.ค. 2566 เวลา 18.16 น.

ที่ สม ๐๙๐๑/๗๗

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิด

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะกรณีการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิด

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับข้อห่วงกังวลประเด็นสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิเด็ก กรณีการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิด และเห็นควรมีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีความเป็นมา ข้อเสนอแนะ และข้อพิจารณา ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ นับตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยประสบปัญหาอัตราการเกิดของเด็กน้อยกว่าอัตราการเสียชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงภาวะอนามัยเจริญพันธุ์ที่ลดลง ตามสถิติขององค์การอนามัยโลก มีทารกที่คลอดออกมาแล้ว พิการแต่กำเนิดอยู่ที่ร้อยละ ๓ - ๕ ซึ่งอาจนำไปสู่การเสียชีวิตในเด็ก หรือต้องมีค่าใช้จ่ายในการดูแลประมาณ ๒.๕ ล้านบาทต่อราย ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็ก สภาพจิตใจของผู้ปกครอง ตลอดจนงบประมาณทั้งของรัฐและผู้ปกครองในการดูแลไปตลอดอายุขัยของเด็ก ทั้งนี้ ปัญหาความพิการแต่กำเนิดสามารถป้องกันได้ใน ๓ ระยะ ได้แก่ ก่อนการตั้งครรภ์ ระหว่างการตั้งครรภ์ และหลังคลอดบุตร

๑.๒ ผลการวิจัยและเอกสารวิชาการทางการแพทย์ มีส่วนอย่างสำคัญต่อการลดความพิการแต่กำเนิดของทารก ซึ่ง กสม. มีรายงานที่ ๒๙๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ กรณีนโยบายกรดโฟลิก และผู้ตรวจการแผ่นดินมีรายงานที่ ๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่องสิทธิของมารดากับการบริโภคกรดโฟลิก และรายงานที่ ๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่องการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดเพื่อป้องกันภาวะปัญญาอ่อนที่เกิดจากโรคหายาก (Newborn Screening) เพิ่มการตรวจคัดกรองแบบเพิ่มจำนวนกลุ่มโรค IEM ด้วยเทคโนโลยี Tandem Mass Spectrometry: TMS เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

๑.๓ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ขยายสิทธิการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ของทารกในครรภ์ให้แก่หญิงไทยในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ เป็นต้นมา แต่ในทางปฏิบัติ ยังพบปัญหาการเข้าถึงสิทธิและความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการ จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

/๒. เหตุผลความ...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔. ข้อพิจารณา

กสม. ได้พิจารณาในเรื่องข้างต้นและมีมติในการประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อันเกี่ยวเนื่องกับการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิดเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๔.๑ มาตรการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิดก่อนการตั้งครรภ์

ระยะสั้น ให้กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคม ปรับปรุงเพิ่มสิทธิการเข้าถึงบริการกรดโฟลิกของหญิงไทยที่เป็นผู้ประกันตนตามสิทธิประกันสังคมในสถานพยาบาลเอกชน รวมถึงขยายสิทธิให้สามารถเข้ารับบริการผ่านแอปพลิเคชันเป่าดังค์หรือบริการส่งวิตามินทางไกล

ระยะกลาง พิจารณาขยายสิทธิไปยังแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้ประกันตน ควบคู่ไปกับการดำเนินการเชิงรุกผ่านการส่งเสริมการแจกกรดโฟลิกในสถานประกอบการขนาดใหญ่ เพื่อส่งเสริมมาตรการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิด

ระยะยาว พิจารณาขยายสิทธิไปยังกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติ และแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย ให้ได้รับสิทธิดังกล่าวเช่นเดียวกับประชาชนคนไทย เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของหญิงวัยเจริญพันธุ์และป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิดของเด็กที่จะเกิดในอนาคต และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

๔.๒ มาตรการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิดระหว่างการตั้งครรภ์

ระยะสั้น ให้กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคม พิจารณาปรับปรุงเพิ่มวงเงินถั่วเหลืองให้ครอบคลุมการตรวจคัดกรองดาวน์ซินโดรมเพื่อจูงใจให้หญิงตั้งครรภ์เข้าตรวจคัดกรองดาวน์ซินโดรมทุกราย รวมถึงเพิ่มตัวเลือกให้หญิงตั้งครรภ์เลือกตรวจคัดกรองดาวน์ซินโดรมโดยกรรมวิธี Non-Invasive Prenatal Testing (NIPT) โดยเสียค่าใช้จ่ายส่วนต่างที่ไม่ครอบคลุม และขยายสิทธิไปยังแรงงานต่างด้าวที่เป็นผู้ประกันตนให้ได้รับสิทธิดังกล่าว

ระยะกลาง พิจารณาขยายสิทธิไปยังกลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติ และแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย ให้ได้รับสิทธิดังกล่าวเช่นเดียวกับประชาชนชาวไทย และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

/ระยะยาว...

ระยะยาว พิจารณาเปลี่ยนแปลงการตรวจคัดกรองเบื้องต้นจากการตรวจแบบ Quadruple test มาเป็นแบบ NIPT โดยเริ่มจากกลุ่มเสี่ยง ๓๕ ปีขึ้นไป เป็นประชาชนชาวไทยทั่วไป แล้วขยายสิทธิการรักษา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพัฒนาการให้บริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีขึ้น

๔.๓ ควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

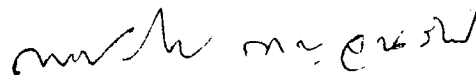
๔.๓.๑ ให้กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ศึกษาแนวทางการผสมกรดโฟลิกในอาหาร และการออกกฎหมายเกี่ยวกับมารดาและเด็ก ตามรายงานและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ตรวจการแผ่นดิน

๔.๓.๒ ให้กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์และความจำเป็นต่อการบริโภคกรดโฟลิกของหญิงวัยเจริญพันธุ์ การตรวจคัดกรองดาวน์ซินโดรมของหญิงตั้งครรภ์ และการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อมาตรการป้องกันภาวะความพิการแต่กำเนิดให้กับประชาชน

๔.๓.๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการ บรรจุนโยบายประโยชน์และความจำเป็นต่อการบริโภคกรดโฟลิกของหญิงวัยเจริญพันธุ์ในเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เป็นเนื้อหาหลักสูตรแกนกลางของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อ ๔ ต่อไป ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๔๘ (ประชุมพร)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐